

(i) Printed Pages : 6

Roll No.

(ii) Questions : 7

Sub. Code :

1	0	5	7	6
---	---	---	---	---

Exam. Code :

5	0	0	2
---	---	---	---

NEP U.G. Common-Skill Enhancement Course

2nd Semester

(2056)

PHILOSOPHY

Paper : Ethical Decision Making (In all Mediums)

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 68

Note :- (1) Attempt four questions in all (Q. No. 1 compulsory and one each from three Units)

(2) For Private Candidates: The marks secured in the paper will proportionately be increased in lieu of internal assessment.

(Compulsory Question)

1. Answer any 7 short answer type questions in about 25-30 words each (2 marks each) :

(i) Define Ethics.

(ii) What are Universal Human Values?

- (iii) What is Beauty and Joy?
- (iv) Define Hedonism.
- (v) Define Quantitative Hedonism of Bentham.
- (vi) What is the principle of 'Virtue as a Golden Mean' according to Aristotle?
- (vii) What is the Summum Bonum of human life according to Aristotle?
- (viii) State the three principles of Categorical Imperative of Kant.
- (ix) Define Good Will.
- (x) State any two postulates of morality according to Kant.

7×2=14

UNIT—I

- 2. Discuss the nature and scope of Ethics. 18
- 3. What are Universal Human Values? Explain the significance of Peace, Justice, Equality and Freedom in human life. 18

UNIT—II

- 4. State the main characteristics of Utilitarianism. Discuss the forms of Hedonism. 18
- 5. Critically evaluate Bentham's Quantitative Utilitarianism. 18

UNIT—III

6. Explain Aristotle's Virtue Ethics. State the difference between Moral and Intellectual Virtues. 18
7. Discuss the main principles of Categorical Imperative of Kant. 18

(हिन्दी माध्यम)

- नोट :- (1) कुल चार प्रश्नों के उत्तर दें (प्र. न. 1 अनिवार्य और दी गई तीन यूनिटों से प्रत्येक में से एक)।
- (2) निजी उम्मीदवारों के लिए : आंतरिक मूल्यांकन के बदले पेपर में प्राप्त अंकों में आनुपातिक वृद्धि की जाएगी।

(अनिवार्य प्रश्न)

1. किन्हीं 7 लघु उत्तर प्रश्नों के उत्तर लगभग 25-30 शब्दों में दें (प्रत्येक प्रश्न के 2 अंक) :
- नीतिशास्त्र को परिभाषित करें।
 - सार्वभौमिक मानवीय मूल्य क्या हैं?
 - सौंदर्य और आनंद क्या है?
 - सुखवाद को परिभाषित करें।
 - बेंथम के मात्रात्मक सुखवाद को परिभाषित कीजिए।
 - अरस्तू के अनुसार 'सद्गुण के रूप में स्वर्णिम मध्य मार्ग' का सिद्धांत क्या है?

- (vii) अरस्तू के अनुसार मानव जीवन का सर्वोच्च लक्ष्य क्या है?
- (viii) कांट के श्रेणीबद्ध अनिवार्यता के तीन सिद्धांतों को बताइए।
- (ix) सद्भावना को परिभाषित कीजिए।
- (x) कांट के अनुसार नैतिकता के किन्हीं दो सिद्धांतों को बताइए।

7×2=14

यूनिट-I

2. नीतिशास्त्र की प्रकृति और कार्यक्षेत्र पर चर्चा कीजिए। 18
3. सार्वभौमिक मानवीय मूल्य क्या हैं? मानव जीवन में शांति, न्याय, समानता और स्वतंत्रता के महत्व को स्पष्ट कीजिए। 18

यूनिट-II

4. उपयोगितावाद की मुख्य विशेषताओं को बताइए। सुखवाद के विभिन्न स्वरूपों पर चर्चा कीजिए। 18
5. बेंथम के मात्रात्मक उपयोगितावाद का आलोचनात्मक मूल्यांकन कीजिए। 18

यूनिट-III

6. अरस्तू के सद्गुण नीतिशास्त्र की व्याख्या कीजिए। नैतिक और बौद्धिक सद्गुणों में अंतर बताइए। 18
7. कांट के श्रेणीबद्ध अनिवार्यता के मुख्य सिद्धांतों पर चर्चा कीजिए। 18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

- ਨੋਟ :- (1) ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ (ਪ੍ਰ. ਨੰ. 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ)।
- (2) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ: ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧਾਏ ਜਾਣਗੇ।

(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

1. ਕਿਸੇ ਵੀ 7 ਛੋਟੇ ਉੱਤਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ (ਹਰੇਕ ਦੇ 2 ਅੰਕ) :
- (i) ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
 - (ii) ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮਨੁੱਖੀ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹਨ ?
 - (iii) ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਕੀ ਹੈ ?
 - (iv) ਸੁਖਵਾਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
 - (v) ਬੈਂਥਮ ਦੇ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੁਖਵਾਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
 - (vi) ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਸਦਗੁਣ ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅਰਥ ਵਜੋਂ' ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹੈ ?
 - (vii) ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਲਕਸ਼ ਕੀ ਹੈ ?

(viii) ਕਾਂਟ ਦੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦੱਸੋ।

(ix) ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(x) ਕਾਂਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਸਿਧਾਂਤ ਦੱਸੋ। $7 \times 2 = 14$

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
3. ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮਨੁੱਖੀ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹਨ ? ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਨਿਆਂ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਉਪਯੋਗਤਾਵਾਦ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ। ਸੁਖਵਾਦ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
5. ਬੈਂਥਮ ਦੇ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਉਪਯੋਗਤਾਵਾਦ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਗੁਣ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ। 18
7. ਕਾਂਟ ਦੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18